Černé na bílém. Šichtařová spočítala, jak dosáhnout přebytkového rozpočtu

6.10.2025 - Markéta Šichtařová | Strana svobodných občanů

INVENTURA MARKÉTY ŠICHTAŘOVÉ „Stát roste, soukromý sektor se zmenšuje," varuje nová poslankyně za Svobodné, ekonomka Markéta Šichtařová. V rozhovoru pro ParlamentníListy.cz kritizuje návrh státního rozpočtu s rekordním schodkem 286 miliard a vyjadřuje obavy o budoucnost české ekonomiky. Stát podle ní přerozděluje víc peněz, než je zdravé. Na otázku, jak ozdravit veřejné finance, má konkrétní návrhy na škrtání až 300 miliard korun.

Fialova vláda se loučí návrhem státního rozpočtu se schodkem 286 miliard. Je to dobrý návrh?

Není to dobrý návrh. Letos máme schodek menší. Česko přitom podle statistiků roste. Takže čistě teoreticky vzato, neměl by existovat důvod pro vůbec žádný schodek. Ekonomická teorie totiž opatrně připouští schodek státního rozpočtu za situace, kdy dochází k hospodářskému poklesu.

Co je ovšem ještě horší: ekonom by sice se skřípáním zubů, ale přesto víc ocenil, kdyby schodek byl ještě o něco málo vyšší, ale nebyl by současně doprovázen dalším rozpínáním státu. Ale opak je pravdou, stát se stále víc rozpíná. Mohu vám to dokumentovat na výsledcích státního rozpočtu za září, které jsou čerstvě zveřejněné.

Došlo totiž k růstu příjmů rozpočtu o 7,8 %, zejména pak inkasa daní a pojistného. A podobně, celkové výdaje převýšily loňskou úroveň o 5,2 %. Zjevně jde o nárůsty vyšší, než kolik činila inflace, tedy stát reálně vybral z ekonomiky více a také více peněz do ní uvolnil. Jinými slovy, stát více peněz přerozdělil. Neboli víc peněz lidem vzal a víc jich poslal například na dotace nebo na obsluhu státního dluhu.

Ještě jinak řečeno, soukromý sektor se stále zmenšuje, veřejný sektor stále víc roste, což lze také popsat tak, že se stále víc vracíme po stránce veřejných financí před rok 1989. Zkrátka, čerstvá čísla o státním rozpočtu ukazují jasný trend: stát dál utahuje šrouby a rozšiřuje přerozdělovací mašinérii.

Daně rostou: inkaso daní meziročně vyskočilo o 10,6 %. Firmy platí víc kvůli zvýšené sazbě daně z příjmů. OSVČ dostaly ránu vyšším minimálním základem. Lidé přišli o daňové slevy. Výdaje bobtnají: Přidává se i do školství, nejen na platy učitelů, kteří to potřebují, ale i nepedagogů. Nepovedená inkluze ohromně navýšila výdaje do školství, ale kvalitu zhoršila. Nechybí dotace na obnovitelné zdroje nebo kompenzace nekonkurenceschopné České poště. Státní dluh zdražuje: Jen na obsluhu státního dluhu padlo 67,8 miliardy korun, o 12 % víc než loni. Přesto se výdaje dál nafukují. Unijní rozpočet má na náš růst neblahý efekt: odvádíme totiž „plnohodnotné" peníze, ale dostáváme zpět peníze neplnohodnotné, protože je smíme využít jen na určité projekty, které nejsou tržní a jsou méně efektivní.

Jednou větou, letošní státní rozpočet i rozpočet pro příští rok brzdí hospodářský růst.

Mluvila jste o tom, jak ozdravit české veřejné finance. Podle vás se dá rychle seškrtat až 300 miliard korun. To by státní rozpočet posunulo do přebytku. Kde ty peníze chcete najít?

Tak třeba zrušení inkluze. V roce 2018 školy zaměstnávaly asi 15.600 asistentů pedagoga. Mezi roky

2019 až 2024 se počet asistentů pedagoga na základních školách zvýšil o více než 50 %. Od zavedení inkluze v roce 2016 až do roku 2025 stálo inkluzivní vzdělávání v ČR cca 77,7 miliardy korun, což zahrnuje náklady na asistenty i další podpůrná opatření.

Dál tu máme Green Deal (GD). Podle NERVu by přechod na zelenou ekonomiku v Česku do roku 2030 stál přibližně 1 bilion korun. Do roku 2050 by všechny související změny mohly stát více než 3 biliony korun. Odhaduje se a v médiích se vyskytuje údaj, že GD vyjde ČR cca na 220 miliard ročně.

Dále tu máme neziskovky. Počet zaměstnanců neziskovek je 118.025, jejich propuštění znamená úsporu na hrubých mzdách přes 38 miliard korun, při zahrnutí celkových nákladů zaměstnavatele více než 51 miliard korun každý rok. Z toho nejvíce problematické politické neziskovky znamenají 15 miliard korun každý rok.

Pak tu je Ukrajina. Podle dat Institutu pro světovou ekonomiku v Kielu (Kiel Institute) ČR poskytla od začátku ruské invaze až do konce dubna 2025 ukrajinským uprchlíkům 8,05 miliardy eur, což v přepočtu vychází na přibližně 198 miliard Kč. To je období zhruba 3 roky a 2 měsíce (asi 38 měsíců), neboli 62 až 63 miliardy korun ročně.

Můžeme rušit přebytečné úřady. Můžeme sloučit Ministerstvo dopravy s Ministerstvem průmyslu a obchodu, přičemž do nového superministerstva by podle nich mohla přijít i agenda Ministerstva pro místní rozvoj. Já navrhuju sloučit i Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí. Dále, můžeme zrušit všechna ministerstva bez portfeje: ministr pro evropské záležitosti (má na starosti EU agendu), ministr pro legislativu (řídí Legislativní radu vlády), ministr pro vědu, výzkum a inovace (koordinuje vědní politiku, spadá pod Úřad vlády).

A v neposlední řadě je tu redukce počtu nepotřebných státních zaměstnanců. Dnes je to 487.591 osob. Cílem je úroveň roku 2016, čili 437.291 zaměstnanců (tedy propuštění 50.300 státních zaměstnanců). Přitom na trhu práce je 270.000 volných míst. A znamená to úsporu 26 miliard korun každý rok, při zahrnutí celkových nákladů zaměstnavatele 35 miliard / rok.

Tým ekonomů Miroslav Ševčík, Jan Klaus a Milan Bednář z pražské VŠE navrhuje zrušení ETS2 i ETS1. Dopady opatření na peněženky občanů chtějí kompenzovat státním příspěvkem do regulované složky elektřiny ve výši až 1 koruna na megawatthodinu. Příspěvek by byl financován z peněz za tyto emisní povolenky. Souhlasíte s tím?

Ano, souhlasím, se zmíněnými pány jsem v kontaktu, studii znám a podporuji, a jsme v tomto ohledu zcela ekonomicky ve shodě.

Začíná fungovat tzv. superdávka, tedy sjednocená dávka sociální pomoci. Je to dobrý projekt?

Není, protože stát se pouští do projektu, který nemá dostatečně namodelován a netuší, jaké bude mít dopady na jednotlivé občany. Je to proto velký hazard.

Co říkáte na majetkový test nové superdávky, který stanovuje, že žadatel může mít přechodně i dvě nemovitosti a smí mít v rodině jedno auto na osobu, tedy třeba pětičlenná rodina může mít pět aut a podmínkám superdávky vyhoví?

Podmiňovat příjmy nebo sociální dávky majetkem je naprostý nesmysl. Mnohý majetek může být k ničemu, mít 5 aut z vrakoviště není známkou bohatství. A naopak majetek se dá velmi snadno skrývat, přepsat na někoho jiného. Je to prostě nedomyšlený test.

Italové spustili dotace na elektromobily. Rumunskou Dacii může Ital s pobídkou koupit za

94 tisíc korun místo původní ceny 435 tisíc, nebo si vybere italsko-americký Leapmotor a místo 459 tisíc zaplatí jen 119 tisíc. Je tohle „šrotovné“ dobrý nápad?

Nazval jste to správně, je to skutečně opět něco jako šrotovné. A staré šrotovné se neosvědčilo. Jenom to zvýšilo dluh v ekonomice. Ze dluhu se žít nedá. Nezvyšuje to konkurenceschopnost, nezlepšuje to celkové podmínky v ekonomice. Ekonomiku je nutno nakopnout úplně jinak, totiž snížením regulací tohoto typu, odklonem od Green Dealu.

Převzato z Parlamentních listů

https://svobodni.cz/nezarazene/cerne-na-bilem-sichtarova-spocitala-jak-dosahnout-prebytkoveho-rozpoctu